

Den europeiska helpdesken för utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken

RIKTLINJER

UTFORMNING AV UTVÄRDERINGSPLANER

JANUARI 2023

This document contains the translation of the guidelines "Design of Evaluation Plans" March 2023. The translation is intended to make the guidelines more helpful and accessible to different stakeholders. Note: The translated text has not been subject to a layout and editorial check. The final reference text is the English version of the guidelines available at the following [link](#).

Uppgift om upphovsrätt

© Europeiska unionen, 2023

Återgivning tillåten med angivande av källan.

Rekommenderad hänvisning:

Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för jordbruk och landsbygdsutveckling, enhet A.3 (2023): Riktlinjer. Utformning av utvärderingsplaner. Bryssel, januari 2023.

Ansvarsfriskrivning:

Informationen och synsätten i denna rapport tillhör författarna och återspeglar inte nödvändigtvis kommissionens officiella åsikt. Kommissionen garanterar inte riktigheten för de uppgifter som ingår i denna rapport. Varken kommissionen eller någon annan som agerar för kommissionens räkning kan hållas ansvarig för hur den information som ingår i rapporten används.

Den europeiska helpdesken för utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) ansvarar för att tillhandahålla stöd till övervaknings- och utvärderingsverksamhet på EU- och medlemslandsnivå. Den arbetar under vägledning av GD Jordbruk och landsbygdsutvecklings enhet A.3 "Politiska resultat" vid Europeiska kommissionen. Den europeiska helpdesken för utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken stöder alla utvärderingsaktörer, särskilt GD Jordbruk och landsbygdsutveckling, nationella myndigheter, förvaltande myndigheter och utvärderare, genom att utveckla och sprida lämpliga metoder och verktyg, samla in och utbyta god praxis samt genom kapacitetsuppbyggnad och kommunikation med nätverksmedlemmar om utvärderingsrelaterade ämnesområden.

Ytterligare information om verksamheten vid den europeiska helpdesken för utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken finns på internet och nås via Europaservern (https://eu-cap-network.ec.europa.eu/eu-cap-network/support/european-evaluation-helpdesk_en).

Europeiska helpdesken för utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken

Rue Belliard 12, Bryssel, Belgien

+32 2 808 10 24

evaluation@eucapnetwork.eu

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förkortningar	iv
Tack	v
Inledning	1
1. Den rättsliga ramen	4
2. Beskrivning av utvärderingsplanen	7
3. Utvärderingsplanens viktigaste innehåll	9
3.1 Mål och utvärderingsbehov	11
3.2 Styrning och samordning	16
3.3 Kartläggning av berörda parter	19
3.4 Tidsplan	22
3.5 Data och information	26
3.6 Kommunikation och uppföljning	30
3.7 Resurser, tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad	33
Bilaga – Definitioner av utvärderingskriterierna	36

TABELLER

Tabell 1 – Beskrivning av utvärderingsplanen (minimikrav för innehåll och rekommenderat innehåll)	7
Tabell 2 – Förslag till innehåll i avsnitt 1 i utvärderingsplanen	11
Tabell 3 – Förslag till innehåll i avsnitt 2 i utvärderingsplanen	16
Tabell 4 – Förslag till innehåll i avsnitt 3 i utvärderingsplanen	19
Tabell 5 – Förslag till innehåll i avsnitt 4 i utvärderingsplanen	22
Tabell 6 – Förslag till innehåll i avsnitt 5 i utvärderingsplanen	26
Tabell 7 – Förslag till innehåll i avsnitt 6 i utvärderingsplanen	30
Tabell 8 – Förslag till innehåll i avsnitt 7 i utvärderingsplanen	33

FIGURER

Figur 1 – Minimikrav för struktur för utvärderingsplanen	9
Figur 2 – Kopplingarna mellan de olika avsnitten i utvärderingsplanen	9

RUTOR

Ruta 1 – Definitioner som används för utvärderingskriterierna	36
---	----

FÖRKORTNINGAR

Akis	Kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket
GD Jordbruk och landsbygdsutveckling	Generaldirektoratet för jordbruk och landsbygdsutveckling
GJP	Den gemensamma jordbrukspolitiken
Kommissionen	Europeiska kommissionen

TACK

Riktlinjerna har utarbetats av en internationell expertgrupp bestående av bland annat Costas Apostolopoulos, Neringa Viršilienė och Sari Rannanpää. Ytterligare synpunkter har lämnats av Maria Coto, Jérôme Paperou och Stephanie Vella. Arbetet har samordnats av den europeiska helpdesken för utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken under ledning av Marili Parissaki. Valdis Kudiņš och Hannes Wimmer har genomfört kvalitets- och samstämmighetsbedömningen. Brigit Zomer, Steve Gillman och Jules Vincent bidrog till de slutliga riktlinjernas allmänna kvalitet och form.

Företrädare för GD Jordbruk och landsbygdsutveckling har bidragit till att riktlinjerna överensstämmer med EU:s politiska ram.

Företrädare för medlemsländerna har yttrat sig om utkastet till riktlinjer under det samråd som hölls i november 2022.

INLEDNING

Utvärderingens betydelse: varför utvärderar vi de strategiska GJP-planerna?

Utvärderingar görs eftersom de ger betydande fördelar som leder till bättre och effektivare planering och genomförande av politiken. Utvärderingarna av de strategiska GJP-planerna kan användas för att

- visa de strategiska GJP-planernas framsteg och resultat och motivera finansieringen av dem,
- tillhandahålla information som kan förbättra interventionernas inriktning och därmed öka politikens effektivitet,
- säkerställa ansvarsskyldighet och insyn i genomförandet av den strategiska GJP-planen,
- fungera som kommunikationskanal mellan den förvaltande myndigheten och de viktigaste berörda parter som deltar i utformningen och genomförandet av planen, däribland Europeiska kommissionen,
- tillhandahålla underlag och en solid analytisk grund för utformningen av framtida planer eller framtida politik,
- ligga som grund för en kontinuerlig lärande- och förbättringsprocess som bidrar till att förbättra kvaliteten i planernas genomförande och framtida utformning.

I de rättsliga kraven fastställs de villkor som säkerställer att utvärderingar genomförs. Under perioden 2023–2027 ska medlemsländerna utvärdera sina strategiska GJP-planer under genomförandet och efter genomförandet (efterhandsutvärdering). Enligt de rättsliga kraven i artikel 140 i förordning (EU) 2021/2115 syftar utvärderingarna till att förbättra kvaliteten i planernas utformning och genomförande.

Vilken är den logiska grunden för att ha en utvärderingsplan?

En utvärderingsplan är ett skriftligt dokument som beskriver hur man har tänkt utvärdera sin strategiska GJP-plan samt hur man tänker använda utvärderingsresultaten för att förbättra genomförandet och beslutsfattande. Utvärderingsplanen förtydligar "vad", "hur" och "varför det är viktigt" för din strategiska GJP-plan.

För att uppfylla utvärderingskraven ska medlemsländerna utarbeta en utvärderingsplan som uppfyller minimikraven i bilaga II till förordning (EU) 2022/1475¹. Utvärderingsplanen innehåller bland annat information om de planerade utvärderingarna under genomförandeperioden 2023–2027 och för efterhandsutvärderingen 2031.

Utvärderingsplanen ska läggas fram för övervakningskommittén senast ett år efter att de strategiska GJP-planerna godkänts². Europeiska kommissionen noterar endast utvärderingsplanen och behöver inte godkänna den. Medlemsländerna ska dock dela informationen om utvärderingsverksamhet och

¹ Artikel 4.1 i förordning (EU) 2022/1475

² Artikel 140 i förordning (EU) 2021/2115.

iakttagelser med kommissionen efter övervakningskommitténs granskning och senast en månad före det årliga översynsmötet³. Följande ska delas med kommissionen⁴:

- Information om utvärderingsverksamhet och iakttagelser, närmare bestämt framstegen med att utföra utvärderingar och sammanfattande utvärderingar och med att följa upp iakttagelser.
- Eventuella ändringar av utvärderingsplanen.

Vad är nyttan med utvärderingsplanen?

Utvärderingsplanen säkerställer att

- all lämplig utvärderingsverksamhet kommer att äga rum,
- tillräckliga och lämpliga resurser kommer att finnas tillgängliga för att genomföra alla nödvändiga utvärderingar,
- de uppgifter som krävs för att genomföra utvärderingar kommer att finnas tillgängliga i god tid och i ett lämpligt format.

Utvärderingsplanen gör det således möjligt för medlemsländerna att

- förbättra planeringen av och strukturen på utvärderingar av den strategiska GJP-planen,
- förbättra övervaknings- och utvärderingsverksamheternas inriktning, fastställa en tydlig koppling dem emellan och anpassa dem till de prioriterade behoven hos de olika berörda parter som medverkar i den strategiska GJP-planen,
- förbättra användningen av iakttagelser från utvärderingar, deras användbarhet och hur de kommuniceras och sprids samt se till att de integreras på ett effektivt sätt.

Riktlinjernas syfte

Riktlinjerna för utformning av utvärderingsplaner är inte bindande. Dessa riktlinjer syftar till att ange minimikraven för innehåll samt rekommenderat innehåll i utvärderingsplaner, som kan anpassas ytterligare efter medlemsländernas behov.

Riktlinjerna har två syften:

- Ge vägledning om utformningen av utvärderingsplanen, på grundval av det minimikrav för innehåll som föreskrivs enligt den rättsliga ramen.
- Föreslå ytterligare innehåll i utvärderingsplanen för att främja bättre planering, genomförande och användning av utvärderingar på medlemslandsnivå.

Målgrupperna för dessa icke-bindande riktlinjer

Den huvudsakliga målgruppen för dessa riktlinjer är de myndigheter som förvaltar den strategiska GJP-planen och som ansvarar för att ta fram utvärderingsplanen. Andra målgrupper är

³ Artikel 5 i förordning (EU) 2022/1475.

⁴ Artikel 124.3 d och 124.4 c i förordning (EU) 2021/2115.

övervakningskommittén och de utbetalande organen, som medverkar i utarbetandet av utvärderingsplanen.

Riktlinjernas struktur och innehåll

Riktlinjerna innehåller en beskrivning av de viktigaste punkterna i utvärderingsplanen, med beaktande av de rättsliga minimikraven. Riktlinjerna innehåller också förslag till ytterligare innehåll i varje avsnitt i utvärderingsplanen, viktiga begrepp och beskrivningar av dessa, exempel på viktiga frågor som bör ställas vid utarbetandet av varje avsnitt i utvärderingsplanen samt kopplingen mellan de olika avsnitten. Riktlinjerna kompletteras av en verktygslåda som innehåller en detaljerad beskrivning av föreslagna stegen i arbetet för att utarbeta varje avsnitt i utvärderingsplanen.

1. DEN RÄTTSLIGA RAMEN

Vid utarbetandet av utvärderingsplanen måste medlemsländerna ta hänsyn till vad som föreskrivs i de relevanta förordningarna i förhållande till vad som behöver utvärderas, samt när och hur.

Vad ska utvärderas?

Medlemsländerna ska i förekommande fall utvärdera varje specifikt mål (sammanlagt 10) minst en gång under genomförandeperioden, i enlighet med interventionslogiken för de strategiska GJP-planerna. Specifika mål kan bedömas enskilt eller som grupp (dvs. övergripande utvärderingar som omfattar flera mål) i linje med interventionslogiken för den strategiska GJP-planen⁵. Om ett specifikt mål inte utvärderas under genomförandeperioden bör medlemsländerna motivera varför.

Särskilda interventioner eller ämnesområden kommer att utvärderas i enlighet med medlemslandets utvärderingsbehov, interventionslogiken för den strategiska GJP-planen samt läget i genomförandet. Nedan följer några exempel på sådana ämnesområden⁶:

- Identifiering av mervärdet med Leader.
- Det nationella GJP-nätverket.
- Kunskaps- och innovationssystem inom jordbruket (Akis).
- Miljö- och klimatarkitekturen⁷.

Förenklingar för slutliga stödmottagare och förvaltningar är också ett potentiellt ämnesområde i bedömningen när det gäller effektivitet⁸.

När?

Under perioden 2023–2027 kommer kommissionen och medlemsländerna att behöva göra utvärderingar. Enligt artikel 140 i förordning (EU) 2021/2115 ska medlemsländerna göra två typer av utvärderingar:

- Utvärderingar under "genomförandeperioden" (2023–2027), även om inga exakta datum angetts.
- En efterhandsutvärdering senast den 31 december 2031.

Utvärderingarna under genomförandeperioden bör planeras på ett sådant sätt att resultaten finns tillgängliga vid diskussionen om den kommande gemensamma jordbrukspolitiken, dvs. efter 2027 på EU-nivå och för nästa strategiska GJP-plan på medlemslandsnivå. I förekommande fall ska medlemsländerna också använda uppgifter från den föregående programperioden 2014–2022 för bedömningarna⁹.

⁵ Artikel 2 a i förordning (EU) 2022/1475.

⁶ Artikel 2 d i förordning (EU) 2022/1475.

⁷ Enligt artikel 109.2 a i förordning (EU) 2021/21115 (GAEC-normer och villkor).

⁸ Artikel 1.3 i förordning (EU) 2022/1475.

⁹ Artikel 2 e i förordning (EU) 2022/1475.

Hur?

Medlemsländerna bör genomföra de åtgärder gällande utvärderingen som anges nedan. Eftersom dessa åtgärder är typiska i en utvärderingsram kan slutsatsen dras att medlemsländerna bör inrätta en sådan ram. Denna ska omfatta följande:

- **Användning av relevanta utvärderingskriterier**, med hänsyn till tillämpningsområde, typ och genomslag avseende interventionerna i den strategiska GJP-planen¹⁰. Utvärderingskriterierna är följande: ändamålsenlighet, effektivitet, relevans, samstämmighet och unionsmervärde (**bilagan** till dessa riktlinjer innehåller definitioner av utvärderingskriterier enligt riktlinjerna för bättre lagstiftning)¹¹. Dessutom kommer medlemsländerna med hjälp av effektindikatorer också att bedöma effekterna i förhållande till deras bidrag till uppnåendet av den gemensamma jordbrukspolitikens allmänna mål samt de specifika mål som anges i den strategiska GJP-planen i fråga¹². Detta innebär att det inte finns något krav på att bedöma effekterna om ett specifikt mål inte anges. En motivering måste dock lämnas¹³. De strategiska GJP-planernas samlade effekter ska bedömas i efterhandsutvärderingen¹⁴.
- **Beaktande av interventionernas territoriella tillämpningsområde**, i förekommande fall. Detta gäller särskilt de interventioner som inte genomförs på nationell nivå utan på regional eller lokal nivå¹⁵.
- **Identifiering av viktiga utvärderingspunkter att bedöma**. När det gäller utvärderingskriterierna för ändamålsenlighet innehåller bilaga I till förordning (EU) 2022/1475 ytterligare specificeringar. För varje specifikt mål anges viktiga utvärderingspunkter (som medför en bedömningskyldighet) och framgångsfaktorer¹⁶ (rekommenderade, ingen skyldighet). När det gäller de övriga utvärderingskriterierna innehåller dock bilaga I inga specificeringar.
- **Formulering av utvärderingsfrågor och framgångsfaktorer** för att bedöma utvärderingskriterierna ändamålsenlighet, effektivitet, relevans, samstämmighet och unionsmervärde¹⁷. Framgångsfaktorerna i bilaga I till förordning (EG) 2022/1475 är endast rekommendationer. Under den föregående programperioden fanns det 30 gemensamma utvärderingsfrågor för hela EU som åtföljdes av bedömningskriterier för fokusområden och på programnivå. Under den innevarande perioden kan ett medlemsland ta fram egna utvärderingsfrågor för att bedöma ovannämnda utvärderingskriterier.
- **Beaktande av alla relevanta gemensamma indikatorer** (indikatorer för output, resultat, effekt och kontext) för att analysera de strategiska GJP-planernas inverkan på specifika mål¹⁸.

¹⁰ Artikel 2 b i förordning (EU) 2022/1475.

¹¹ Artikel 1.1 i förordning (EU) 2022/1475.

¹² Artikel 140.1 i förordning (EU) 2021/2115.

¹³ Artikel 2 a i förordning (EU) 2022/1475.

¹⁴ Artikel 3.2 i förordning (EU) 2022/1475 och artikel 140.1 i förordning (EG) 2021/2115.

¹⁵ Artikel 2 c i förordning (EU) 2022/1475.

¹⁶ "Framgångsfaktorer" ersätter begreppet "bedömningskriterier" som användes under perioden 2014–2020.

¹⁷ Artikel 1.1 i förordning (EU) 2022/1475.

¹⁸ Artikel 6.1 i förordning (EU) 2022/1475.

Nettoeffekterna bör beräknas för de enskilda effektindikatorer som förtecknas i bilaga III till förordning (EU) 2022/1475¹⁹.

- Eventuell **användning av ytterligare relevanta uppgifter** (kvantitativa och kvalitativa) **och särskilda indikatorer** utöver de gemensamma indikatorerna för att bidra till relevanta slutsatser om effekterna av de strategiska GJP-planerna²⁰.

I regelverket används termen ”i förekommande fall” på flera ställen när det hänvisas till vad och hur man ska utvärdera. Detta innebär att medlemsländerna bör behandla alla relevanta aspekter. Vissa aspekter kan alltid vara relevanta, t.ex. mervärdet med Leader, som ingår i alla strategiska GJP-planer och därför bör utvärderas av alla medlemsländer. Andra aspekter kan vara relevanta i vissa medlemsländer. Till exempel kan det territoriella tillämpningsområdet vara relevant i regionaliserade medlemsländer och mindre relevant i icke-regionaliserade medlemsländer.

¹⁹ Artikel 6.5 i förordning (EU) 2022/1475.

²⁰ Artikel 6.2 i förordning (EU) 2022/1475.

2. BESKRIVNING AV UTVÄRDERINGSPLANEN

Minimikraven för struktur för och innehåll i utvärderingsplanen beskrivs i bilaga II till förordning (EU) 2022/1475 och sammanfattas i tabellen nedan. Enligt bilagan ska utvärderingsplanen innehålla sju avsnitt, som visas i den första kolumnen nedan. Utvärderingsplanens minimikrav för innehåll anges i den andra kolumnen nedan. Den tredje kolumnen innehåller ytterligare rekommenderat innehåll i vart och ett av avsnitten.

Medlemsländerna får välja att ändra ordningsföljden på avsnitten i utvärderingsplanen om de anser det vara lämpligt. Det går till exempel att hävda att kartläggningen av berörda parter bör komma först eftersom berörda parter behöver rådfrågas om vilka behov de har, medan vissa berörda parter också kan spela en roll när det gäller att tillhandahålla uppgifter eller bidra till att identifiera ämnesområden för utvärdering. Dessa riktlinjer följer ordningsföljden i bilaga II till förordningen, men det innebär inte att ordningen måste följas helt och hållet.

Tabell 1 – Beskrivning av utvärderingsplanen (minimikrav för innehåll och rekommenderat innehåll)

Avsnitt i utvärderingsplanen	Minimikrav för innehåll (förordning)	Ytterligare innehåll (rekommenderat)
1. Mål och behov	<ul style="list-style-type: none"> Utvärderingsmål och utvärderingsbehov Säkerställa att tillräckliga åtgärder vidtas 	<ul style="list-style-type: none"> Utvärderingsverksamhet Ämnesområden för utvärdering
2. Styrning och samordning	<ul style="list-style-type: none"> Övervaknings- och utvärderingsarrangemang Viktiga organ och ansvarsområden 	<ul style="list-style-type: none"> Strukturer för att effektivt hantera utvärderingars planering, genomförande och kvalitet Övriga strukturer för att främja användning av iakttagelser från utvärderingar
3. Kartläggning av berörda parter	<ul style="list-style-type: none"> Beskrivning av relevanta berörda parter Berörda parters behov Behov av kapacitetsuppbyggnad (ska införas i avsnitt 7) 	<ul style="list-style-type: none"> Karta över berörda parter Klassificering av berörda parter Hur man använder kartläggningen av berörda parter
4. Tidsplan	<ul style="list-style-type: none"> Planering av utvärderingar: <ul style="list-style-type: none"> bidrag till GJP-målen under genomförandeperioden 	<ul style="list-style-type: none"> Färdplan för utvärderingar, inklusive alla typer av utvärderingsverksamhet: Utvärderingar/studier till stöd för utvärdering,

	<ul style="list-style-type: none"> ○ utvärdering av särskilda ämnesområden (t.ex. miljö- och klimatarkitektur, GJP-nätverk, Leader, Akis) • Kompletterande studier och annan forsknings- och analysverksamhet 	<p>kapacitetsuppbyggnad, utveckling av övervakningssystem</p>
5. Data och information	<ul style="list-style-type: none"> • Arrangemang för tillgång till uppgifter • Uppgiftskällor • Institutionella arrangemang för tillhandahållande av uppgifter och för uppgifternas kvalitet • Identifiering av uppgiftsluckor och avhjälpande åtgärder • Datasystem i drift i tid 	<ul style="list-style-type: none"> • En allmän utvärderingsram (inklusive preliminära utvärderingsfrågor, framgångsfaktorer, indikatorer och uppgiftskällor) för att identifiera uppgiftsluckor. • Utbildning av aktörer i datahanteringssystem, vid behov.
6. Kommunikation och uppföljning	<ul style="list-style-type: none"> • Strategi för att sprida iakttagelser från utvärderingarna till målgrupper • Mekanismer för att följa upp och använda utvärderingsresultat 	<ul style="list-style-type: none"> • Beskrivning av kommunikationsplanen • Målen med att informera om iakttagelser från utvärderingar • De nationella GJP-nätverkens roll
7. Resurser, tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad	<ul style="list-style-type: none"> • Beskrivning av de resurser som krävs för att genomföra utvärderingsplanen (administrativ kapacitet, data, finansiella medel och it-behov) • Beskrivning av genomförandet av programstöd (inkl. tekniskt stöd, kapacitetsuppbyggnad och utvärderingsstöd till lokala aktionsgrupper) 	<ul style="list-style-type: none"> • Strukturerad plan för lokala aktionsgruppers kapacitetsuppbyggnad, för utvärdering av lokala utvecklingsstrategier

3. UTVÄRDERINGSPLANENS VIKTIGASTE INNEHÅLL

Detta kapitel innehåller en beskrivning av grundinnehållet i utvärderingsplanen, med utgångspunkt i de minimikrav som anges i förordningen²¹ indelade i sju avsnitt.

Figur 1 – Minimikrav för struktur för utvärderingsplanen

Källa: Helpdesken för utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken (2023).

De sju avsnitten i utvärderingsplanen beskrivs närmare i följande kapitel. För varje avsnitt föreslås ett minimi-innehåll samt ytterligare innehåll. En punkt med de minimikrav som anges i bilaga II till förordning (EU) 2022/1475 visas i en orange ruta. I dessa riktlinjer föreslås också ytterligare innehåll och motiveringar till detta. Kopplingarna mellan varje avsnitt i utvärderingsplanen och övriga avsnitt beskrivs i detalj och sammanfattas i figur 2 nedan.

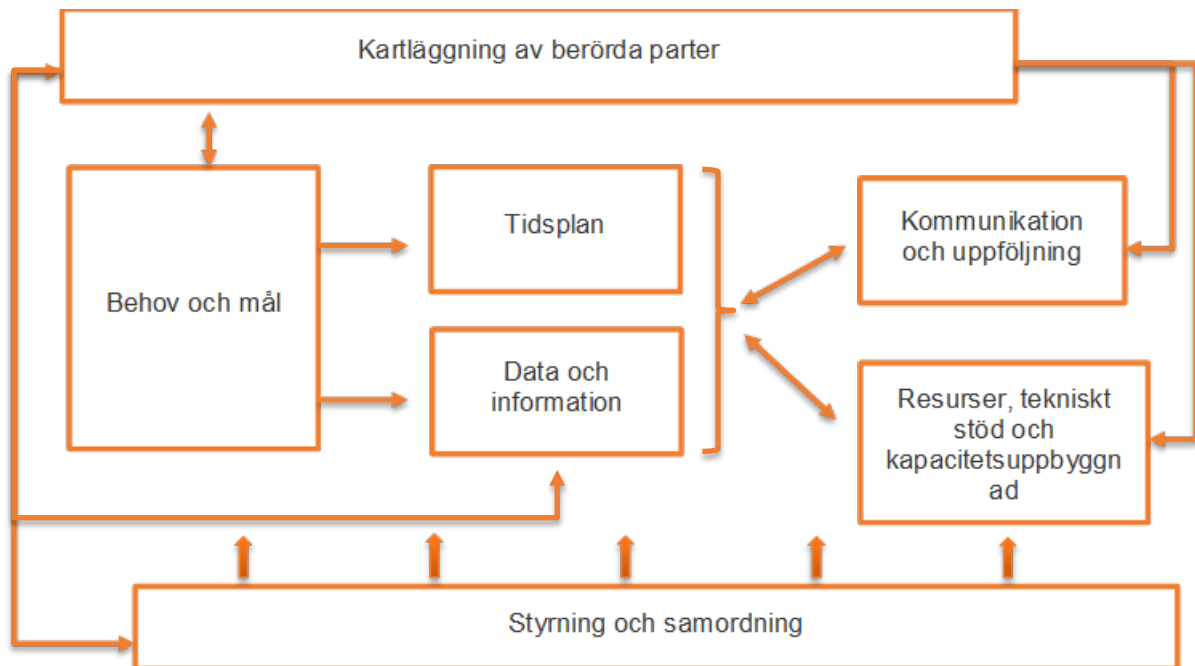
För att nå en gemensam förståelse av de vanligaste frågorna och begreppen ges förklaringar till de viktiga begrepp som ska beaktas vid utarbetandet av varje avsnitt i utvärderingsplanen. Ett antal viktiga frågor kan vägleda medlemsländerna om vad som bör beaktas vid utarbetandet av respektive avsnitt i utvärderingsplanen. Slutligen föreslås en vägledande beskrivning för varje avsnitt.

Verktygslådan med koppling till dessa riktlinjer innehåller mer detaljerade steg att följa för att utarbeta varje avsnitt i utvärderingsplanen.

Figur 2 – Kopplingarna mellan de olika avsnitten i utvärderingsplanen

²¹ Bilaga II till förordning (EU) 2022/1475.

Källa: Helpdesken för utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken (2023).

3.1 Mål och utvärderingsbehov

Vad bör ingå i detta avsnitt av utvärderingsplanen?

I detta avsnitt av utvärderingsplanen bör planens mål och utvärderingsrelaterade behov anges. Motiveringen till det föreslagna ytterligare innehållet i detta avsnitt anges i tabellen nedan.

Tabell 2 – Förslag till innehåll i avsnitt 1 i utvärderingsplanen

Minimikrav för innehåll ²²	Ytterligare innehåll	Motivering ²³
En redogörelse för <ul style="list-style-type: none"> utvärderingsbehov utvärderingens mål 	Utvärderingsverksamhet	Genomföra utvärderingar, följa upp resultat – artikel 124.3 d Rapportera utvärderingsverksamhet och iakttagelser ²⁴
Säkerställa att tillräckliga åtgärder vidtas	Ämnesområden för utvärdering	Utvärdera specifika mål i enlighet med interventionslogiken – artikel 2 a Utvärdera särskilda interventioner/ämnesområden – artikel 2 d Bedöma förenklingar – artikel 1.3

Kopplingar mellan detta och andra avsnitt i utvärderingsplanen

Avsnitt 2 – Styrning och samordning är en övergripande del av utvärderingsplanen eftersom det kan finnas olika organ/aktörer med ansvar för olika delar av utvärderingsplanen.

Avsnitt 3 – Kartläggning av berörda parter: under kartläggningen kan berörda parter lämna information om utvärderingsbehov och mål och föreslå ämnesområden för utvärdering som tillgodoser deras behov.

Avsnitt 4 – Tidsplan: valet av ämnesområden och verksamhet kommer att ligga till grund för tidsplanen för planering av utvärderingar. Dessutom kan verksamheten gälla kapacitetsuppbyggnad avseende utvärdering, data och information om utvärderingsverksamheten rör data-/informationssystem och åtgärdande av uppgiftsluckor, samt tekniskt stöd om det rör sig om stöd till lokala aktionsgrupper.

Avsnitt 7 – Resurser, tekniskt stöd, kapacitetsuppbyggnad: det slutgiltiga valet av ämnesområden för utvärdering och utvärderingsverksamhet kommer att bero på vilka resurser som finns tillgängliga, både personalrelaterade (utvärderare och utvärderingskapacitet) och ekonomiska (den budget som är tillgänglig för utvärderingar).

Viktiga begrepp

En redogörelse för utvärderingsplanens mål och utvärderingsrelaterade behov i syfte att säkerställa att tillräckliga och lämpliga utvärderingar görs, särskilt för att tillhandahålla den information som krävs för programstyrning, för att ge underlag för nästa politiska

²² Punkt 1 i bilaga II till förordning (EU) 2022/1475 och artikel 140.4 i förordning (EU) 2021/2115

²³ Artiklarna hänvisar till förordning (EU) 2022/1475

²⁴ Artikel 5 i förordning (EU) 2022/1475.

programperiod och för att säkerställa att uppgifter som krävs för utvärderingen av den strategiska GJP-planen är tillgängliga.

De **utvärderingsmål** som ska ingå i utvärderingsplanen kan omfatta en eller flera av följande tre nivåer:

- En strategisk nivå, där utvärderingarna återspeglar situationen på nationell nivå och bedömer hur den strategiska GJP-planen bidrar till den gemensamma jordbrukspolitikens allmänna mål samt relevanta specifika mål²⁵.
- En regional nivå, där utvärderingar kan bedöma interventionerna i de strategiska GJP-planer som genomförs på regional eller lokal nivå²⁶.
- En tematisk nivå (nationell eller regional), där utvärderingar kan bedöma ett ämnesområde som är av särskilt intresse eller prioriterat för ett medlemsland.

Utvärderingsbehoven kan identifieras först. Dessa kan härröra från interventionslogiken för den strategiska GJP-planen och behoven hos förvaltande myndigheter och andra relevanta berörda parter. Erfarenheter från tidigare programperioder kan också användas för att identifiera utvärderingsbehov.

En tydlig beskrivning av utvärderingsbehoven och utvärderingsplanens mål gör det möjligt att utforma och genomföra lämpliga **utvärderingar i samband med en strategisk GJP-plan**. Utvärderingsverksamhet är verksamhet som förvaltande myndigheter och andra berörda parter måste utföra, och den kan delas upp i tre typer:

- Verksamhet som rör utveckling av övervaknings- och utvärderingssystem (regler, förfaranden, rättsakter, uppgifter, informationssystem osv.). Sådan verksamhet säkerställer att **uppgifter som krävs för utvärderingar av strategiska GJP-planer finns tillgängliga**.
- Utformning och genomförande av utvärderingar (av specifika mål eller särskilda ämnesområden) och studier till stöd för utvärdering, inbegripet spridning och uppföljning av utvärderingsresultat.
- Verksamhet som rör kapacitetsuppbyggnad inför utvärderingar.

Utvärderingar kan genomföras vid olika tidpunkter för olika ändamål,

- a) och i syfte **att tillhandahålla den information som krävs för programstyrning** under programperioden, särskilt för att
 - utvärdera de specifika målen i enlighet med varje strategisk GJP-plan och dess interventionslogik. I utvärderingsverksamheten ska också beaktas huruvida utvärderingen kommer att utföras utifrån specifika mål eller som övergripande utvärderingar som omfattar flera specifika mål²⁷,

²⁵ I dokumentet avser specifika mål de 9 specifika målen och det övergripande målet som anges i artikel 6.1 och 6.2 i förordning (EU) 2021/2115.

²⁶ Artikel 2 c i förordning (EU) 2022/1475.

²⁷ Artikel 2 a i förordning (EU) 2022/1475.

- Bedöma den strategiska GJP-planen med hjälp av relevanta utvärderingskriterier samt bedöma effekterna²⁸.
 - Bidra till diskussionerna vid planeringen och förberedelserna inför nästa programperiod (efter 2027).
 - För att **säkerställa att uppgifter som krävs för utvärderingen av de strategiska GJP-planerna finns tillgängliga**²⁹ måste medlemsländerna särskilt
 - o säkerställa att utvärderarna har tillgång till uppgifter så att de kan fullgöra sina övervaknings- och utvärderingsskyldigheter,
 - o ingå nödvändiga arrangemang med nationella och eventuellt regionala statistiska enheter, forskningscentrum, företag och dataleverantörer för att säkerställa tillgång till uppgifter.
- b) I efterhand för att **ge underlag för den framtida politiska programperioden (efter 2034)**, särskilt för att
- bedöma den strategiska GJP-planen och dess genomförande, på grundval av vart och ett av utvärderingskriterierna ändamålsenlighet, effektivitet, relevans, samstämmighet, unionsmervärde och effekter³⁰.

Viktiga frågor

- **Vilken typ av utvärderingsbehov finns avseende den strategiska GJP-planen?**

Detta är utgångspunkten för att fastställa utvärderingsplanens mål. Här kan följande delfrågor tas med:

- o Vilka är de behov som främst ligger till grund för interventionslogiken för de strategiska GJP-planerna?
 - o Finns det några övriga utvärderingsbehov?
 - o Vilka andra informationsbehov föreligger i samband med den strategiska GJP-planen? Vilka kan tillgodoses genom utvärdering?
 - o Hur tar utvärderingsplanen hänsyn till de olika utvärderingsaktörernas behov (som identifierats i kartläggningen av berörda parter i avsnitt 3 i utvärderingsplanen)?
 - o Kan utvärderingsplanen tillgodose nya framväxande utvärderingsbehov?
- **Vilka är utvärderingsplanens mål?**

²⁸ Artikel 2 b i förordning (EU) 2022/1475.

²⁹ Artikel 7 i förordning (EU) 2022/1475.

³⁰ Artikel 3 i förordning (EU) 2022/1475.

Utvärderingsplanens mål kan fastställas på grundval av behoven. Ytterligare delfrågor kan omfatta följande:

- Hur kan utvärderingsplanen tillgodose de identifierade utvärderingsbehoven?
- Vilka typer av utvärderingar kommer att ingå i utvärderingsplanen, t.ex. processutvärderingar, resultatnriktade utvärderingar, effektutvärderingar osv.?
- Vilka specifika mål och ämnesområden kommer att utvärderas under genomförandeperioden, inklusive en motivering till varför vissa specifika mål eventuellt inte kommer att utvärderas?
- Vilken är utvärderingsplanens målgrupp (med beaktande av berörda parter och deras behov samt den planerade utvärderingsverksamheten)?
- Vilka resurser finns tillgängliga för att bättre specificera ambitionsnivån hos utvärderingsplanens mål?
- Hur ser läget ut när det gäller informations- och datainsamlingsystemen? I vilken utsträckning bör utvärderingsplanens mål omfatta en uppdatering/förbättring av dessa för att säkerställa att uppgifter som krävs för utvärderingen av den strategiska GJP-planen är tillgängliga?

- **Vilken typ av utvärderingsverksamhet bör ingå i utvärderingsplanen?**

Mer specifika delfrågor kan omfatta följande:

- Vilken detaljnivå ska utvärderingsplanen ha? Den kan till exempel vara
 - strategisk (en övergripande allmän plan med en flerårig arbetsplan, följt av årliga handlingsplaner),
 - detaljerad (med en detaljerad genomförandeplan, inklusive all planerad utvärderingsverksamhet samt alla ämnesområden och stödande studier).

- **Råder det samstämmighet mellan utvärderingsbehoven, utvärderingsplanens mål och den planerade utvärderingsverksamheten?**

Mer specifika delfrågor kan omfatta följande:

- Vilken detaljnivå ska utvärderingsplanen ha? Utvärderingsplanen kan till exempel vara
 - strategisk (övergripande allmän plan, med en flerårig arbetsplan, följt av årliga handlingsplaner),
 - detaljerad (med en detaljerad genomförandeplan, inklusive all planerad utvärderingsverksamhet samt alla ämnesområden och stödande studier).

- **Råder det samstämmighet mellan utvärderingsbehoven, utvärderingsplanens mål och den planerade utvärderingsverksamheten?**

Det bör kontrolleras att det råder samstämmighet både bakåt och framåt:

- I vilken utsträckning kan den planerade verksamheten uppfylla utvärderingsbehoven och utvärderingens mål?
- I vilken utsträckning finns det ett logiskt samband mellan utvärderingsbehoven och målen samt den planerade utvärderingsverksamheten?

Territoriella aspekter

- Val av ämnesområden för utvärdering: detta kan utgöra en särskild utmaning i regionaliserade länder, eftersom intressen och behov kan skilja sig åt mellan olika regioner. I detta syfte är det möjligt att
 - inrätta vissa mekanismer för kollektivt beslutsfattande/kollektiva prioriteringar där alla regioner deltar,
 - upprätta en typologi av frågor beroende på om
 - de är av gemensamt intresse för alla regioner,
 - de är av särskilt intresse för en eller flera regioner.
- Inkludering av den territoriella frågan i varje utvärdering: i regionaliserade medlemsländer bör varje ämnesområde för utvärdering vara särskilt inriktat på att bedöma den särskilda situationen i enskilda regioner. I varje enskilt fall är det också lämpligt att analysera skillnaderna mellan regioner men även de gemensamma aspekterna, för att på så sätt kunna dra lärdomar av varandra.

Vägledande beskrivning av detta avsnitt

1. Utvärderingsplanens mål
2. Utvärderingsbehov
3. Planerad utvärderingsverksamhet, efter typ
4. Planerade ämnesområden för utvärdering

3.2 Styrning och samordning

Vad bör ingå i detta avsnitt av utvärderingsplanen?

Detta avsnitt av utvärderingsplanen bör innehålla en beskrivning av övervaknings- och utvärderingsarrangemangen samt de viktigaste organen och deras ansvarsområden. Motiveringen till det föreslagna ytterligare innehållet i avsnittet om styrning och samordning anges i tabellen nedan.

Tabell 3 – Förslag till innehåll i avsnitt 2 i utvärderingsplanen

Minimikrav för innehåll ³¹	Ytterligare innehåll	Motivering
Beskrivning av övervaknings- och utvärderingsarrangemang Viktiga deltagande organ och ansvarsområden	Strukturer för att effektivt hantera utvärderingsplanering, genomförande och kvalitet	Strukturer såsom styrgrupper för utvärdering och rådgivande utvärderingsgrupper kan förbättra planeringen, genomförandet och kvaliteten i utvärderingarna. Det råder ofta förvirring i fråga om dessa gruppers roll och funktion, och deras roll bör tydligt beskrivas i utvärderingsplanen.
	Övriga strukturer för att främja användning av iakttagelser från utvärderingar	Dessa kan övervägas när det är relevant för att förbättra användningen av iakttagelser från utvärderingar i utformningen och genomförandet av politiken.

Kopplingar mellan detta och andra avsnitt i utvärderingsplanen

Avsnitt 3 – Kartläggning av berörda parter innehåller överväganden om berörda parter i planeringen av utvärderingsverksamhet samt om berörda parter i behov av utvärderingskunskap och utvärderingskompetens. Vissa av dessa berörda parter medverkar också i styrnings- och samordningsarrangemangen.

Avsnitt 6 – Kommunikation och uppföljning av utvärderingsresultat: här identifieras de viktigaste målgrupperna för utvärderingsresultaten.

Avsnitt 2, 3 och 6 (styrning, kartläggning av berörda parter och kommunikation) innehåller information om de viktigaste berörda parterna i utvärderingssystemet.

Dessutom bidrar aktörer/organ som medverkar i styrning och samordning med synpunkter om utvärderingsplanens behov och mål (avsnitt 1), utvärderingsverksamhetens tidsplan (avsnitt 4), tillhandahållandet av data och information (avsnitt 5) samt upprättandet och tillhandahållandet av tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad (avsnitt 7).

³¹ Punkt 2 i bilaga II till förordning (EU) 2022/1475

Viktiga begrepp

Minimikrav för innehåll: En kort beskrivning av övervaknings- och utvärderingsarrangemangen för den strategiska GJP-planen, med angivande av de viktigaste deltagande organen och deras ansvarsområden.

Detta avsnitt av utvärderingsplanen handlar om **styrning**³², ett begrepp som avser de interaktiva processer genom vilka de viktigaste berörda parterna i den jordbruksbaserade livsmedelssektorn och i landsbygdsområden styr utvärderingarna av den strategiska GJP-planen mot gemensamt framförhandlade förbättringar av planeringen, genomförandet och en bredare användning av iakttagelserna från dem.

Med **övervaknings- och utvärderingsarrangemang** avses det system av aktörer, verksamheter och mekanismer som inrättats för att övervaka och utvärdera genomförandet av strategiska GJP-planer.

På grundval av rättsliga bestämmelser ska medlemsländerna

- identifiera de viktigaste deltagande organen i övervaknings- och utvärderingsarrangemangen för den strategiska GJP-planen,
- fastställa dessa organs roll och ansvarsområden i övervakningen och utvärderingen av den strategiska GJP-planen.

De **deltagande organen** omfattar de organ som definieras i relevanta förordningar, t.ex.

- den förvaltande myndigheten, som säkerställer att utvärderingsplanen har utarbetats och att utvärderingarna överensstämmer med övervaknings- och utvärderingssystemet³³,
- övervakningskommittén, som granskar framstegen med att utföra utvärderingar och följa upp iakttagelserna³⁴ samt yttrar sig om utvärderingsplanen och eventuella ändringar av den³⁵,
- det nationella GJP-nätverket, som ska bidra till övervakning och utvärdering av kapacitet och verksamheter genom nätverkssamarbete³⁶, det nationella GJP-nätverket ska också genomföra eller samarbeta med den förvaltande myndigheten vid genomförandet av utbildnings- och kapacitetsuppbyggnadsverksamhet för att förbättra kompetensen hos dem som deltar i utvärderingarna av den strategiska GJP-planen³⁷,
- det utbetalande organet, som är det organ som ansvarar för förvaltning och kontroll av utgifter och tillhandahållande av övervakningsuppgifter³⁸.

³² Begreppet "styrning" växte fram ur oförmågan hos traditionella förvaltningsformer att vara öppna, inkluderande, flexibla och förankrade i verkligheten, eftersom de bortsåg från den stora vikten av utomstatlig samverkan mellan offentliga och privata aktörer. Det var underförstått att vi endast genom att erkänna denna samverkan kunde förvänta oss att uppnå ett kompetent och kunskapsbaserat beslutsfattande, kreativ problemlösning och ett flexibelt och väl samordnat genomförande av politiken (Ansell och Torfing, 2022).

³³ Artikel 123.2 e i förordning (EU) 2021/2115.

³⁴ Artikel 124.3 d i förordning (EU) 2021/2115.

³⁵ Artikel 124.4 c i förordning (EU) 2021/2115.

³⁶ Artikel 126.3 f i förordning (EU) 2021/2115.

³⁷ Artikel 7.4 i förordning (EU) 2022/1475.

³⁸ Punkt 2 a i i bilaga IV till förordning (EU) 2022/1475.

- I förekommande fall kan regionerna medverka i utformningen av utvärderingsplanen och i övervakningen och utvärderingen av regionala interventioner i den strategiska GJP-planen³⁹.
- Andra relevanta organ som kan finnas i medlemsländerna, t.ex. utvärderingsenheter, rådgivande institut, styrgrupper för utvärdering, tekniska arbetsgrupper osv.

Viktiga frågor

- Vilka är de viktigaste organen som ska delta i övervakningen och utvärderingen och vilka är deras ansvarsområden? Delfrågor här kan omfatta följande:
 - Finns det behov av att inrätta strukturer utöver övervakningskommittén och det nationella GJP-nätverket som kan hjälpa till att styra utvärderingar (t.ex. styrgrupper) eller ge råd om utvärderingar (t.ex. rådgivande grupper)? Vilka är deras uppgifter och ansvarsområden?
 - Hur fördelas uppgifterna och ansvarsområdena i samband med övervakning och utvärdering mellan olika delar av den förvaltande myndigheten och andra strukturer?
- Vilka lärdomar kan dras från den föregående programperioden och införlivas i de nya styrnings- och samordningsarrangemangen (t.ex. genom att undersöka hur en sammanslagning av pelare 1 och pelare 2 i en strategisk GJP-plan inverkar på styrning och samordning)?
- Vilken roll har styrnings- och samordningsorganen i att se över eller validera eventuella ändringar av utvärderingsplanen?
- Hur bör styrningsarrangemangen genomföras? (alternativ kan vara t.ex. a) nätverksarbete, b) rättsligt bindande arrangemang)?

Territoriella aspekter

- Vilken roll förväntas regionerna spela i förfaranden och strukturer för förvaltning och samordning?
- Vilka mekanismer förväntas säkerställa lämplig samordning och samverkan med regionerna och mellan regionerna?
- Vilken roll har det nationella GJP-nätverket i detta avseende?
- Vilka samordnande aktörer i regionerna behövs, vilken roll har de och hur beskrivs de?

Vägledande beskrivning av detta avsnitt i utvärderingsplanen

1. Viktiga berörda parter och organ för förvaltning och samordning av utvärderingar
2. Strukturer för att förbättra planeringen, genomförandet och kvaliteten i utvärderingarna
3. Övriga strukturer för styrning och samordning av utvärderingar

³⁹ Skäl 120 i förordning (EU) 2021/2115.

3.3 Kartläggning av berörda parter

Vad bör ingå i detta avsnitt av utvärderingsplanen?

Detta avsnitt av utvärderingsplanen bör innehålla en beskrivning av relevanta berörda parter, deras utvärderingsbehov och deras behov av kapacitetsuppbyggnad i enlighet med bilaga II till förordning (EU) 2022/1475. På grundval av dessa rättsliga bestämmelser bör medlemsländerna

- identifiera alla relevanta berörda parter, inklusive de som inte är företrädare i övervakningskommittén,
- identifiera deras behov i samband med utvärderingsverksamheten,
- definiera deras roll i utvärderingen av den strategiska GJP-planen och i förekommande fall bedöma deras behov av kapacitetsuppbyggnad, så att de kan uppfylla denna roll.

I dessa riktlinjer föreslås ytterligare innehåll i avsnittet om kartläggning av berörda parter, vilket anges i tabellen nedan.

Tabell 4 – Förslag till innehåll i avsnitt 3 i utvärderingsplanen

Minimikrav för innehåll ⁴⁰	Ytterligare innehåll	Motivering
Kort beskrivning av relevanta berörda parter Deras utvärderingsbehov Deras behov av kapacitetsuppbyggnad (i förekommande fall)	Karta över berörda parter	En karta över relevanta berörda parter kommer att göra det möjligt att upprätta en fullständig förteckning över relevanta berörda parter. Detta har två syften: att identifiera och att förstå de berörda parter som berörs av den strategiska GJP-planen och utvärderingen av den.
	Klassificering av berörda parter	Klassificeringen kommer att ge information om de olika berörda parternas befogenheter/representativitet och intressen. Klassificeringen kommer att göra det lättare att gruppera dem utifrån deras potential att påverka eller påverkas av den strategiska GJP-planen och utvärderingen av den. Denna potential kommer att utgöra ett underlag för om och hur och i vilket skede av utvärderingsprocessen varje berörd part ska involveras, samt hur detta deltagande kan bli så effektivt som möjligt.

⁴⁰ Punkt 3 i bilaga II till förordning (EU) 2022/1475

	Hur man använder kartläggningen av berörda parter	Med hjälp av kartläggningen kommer det bli lättare att fastställa vilka berörda parter och/eller strukturer för utvärderingsförvaltning som är mest relevanta när det gäller planering, upphandling, genomförande, kvalitetskontroll, spridning och uppföljning av iakttagelser från utvärderingar.
<p>Kopplingar mellan detta och andra avsnitt i utvärderingsplanen</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Avsnitt 1 – Mål och behov:</u> utvärderingsbehoven kommer i viss utsträckning att avgöra vilka berörda parter som är relevanta att involvera, medan brainstorming med berörda parter kommer att bidra till att identifiera deras behov, vilket därefter kan bidra till att identifiera utvärderingsbehoven. • <u>Avsnitt 2 – Styrnings- och samordningsarrangemang:</u> vissa berörda parter kommer att ingå i medlemslandets förvaltningsstruktur för utvärdering. • <u>Avsnitt 7 – Resurser, tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad:</u> kartläggningen av berörda parter kommer också att ligga till grund för den tekniska stödverksamheten eftersom viss kapacitetsuppbyggnad för berörda parter kan behöva planeras och genomföras. 		

Viktiga begrepp

En kort beskrivning av de relevanta berörda parter som avses i artikel 4.2 i genomförandeförordningen, inklusive en förklaring av varför de har beaktats, deras behov i samband med utvärderingsverksamhet samt, i förekommande fall, kapacitetsuppbyggnad.

Kartläggning av berörda parter: detta är en relativt ny del av utvärderingsplanen, enligt vilken medlemsländerna ska "identifiera relevanta berörda parter som ska beaktas i samband med planering av utvärderingar och kapacitetsuppbyggnad. Om så är lämpligt ska medlemsländerna identifiera andra berörda parter än övervakningskommitténs ledamöter"⁴¹.

Relevanta berörda parter: detta är ett begrepp som nämns i de relevanta EU-förordningarna⁴², men det specificeras inte vilka de är. Det är upp till varje medlemsland att identifiera dem som är relevanta för en specifik verksamhet, och därmed i detta avseende för planering av utvärderingar och kapacitetsuppbyggnad. Om så är lämpligt ska dessutom andra berörda arter än övervakningskommitténs ledamöter identifieras.

Viktiga frågor

- Vilka är de viktigaste berörda parterna i utvärderingsplanen?
 - Är några av de berörda parter som rådfrågats inom ramen för den strategiska GJP-planen relevanta för utvärderingsplanen?
 - Vilka berörda parter har en roll i att tillhandahålla data och använda utvärderingsresultat?

⁴¹ Artikel 4.2 i förordning (EU) 2022/1475.

⁴² Förordning (EU) 2022/1475 och förordning (EU) 2021/2115.

- Vilka är deras intressen och egenskaper (t.ex. vilken organisation de kommer ifrån och vilken roll de har)?
- Vilka berörda parter deltar i styrningen och samordningen av utvärderingsplanen och i vilken roll? (kopplingar till avsnitt 2 i utvärderingsplanen)
- Vilka är deras behov i samband med utvärderingsverksamheten? (förs in i avsnitt 1 i utvärderingsplanen)
- Vilka behov av kapacitetsuppbyggnad har de? (kopplingar till avsnitt 7 i utvärderingsplanen)
- Hur bör de berörda parterna involveras i utvärderingsverksamheten?

Territoriella aspekter

När det gäller regionaliserade länder måste särskild uppmärksamhet ägnas åt detta avsnitt av utvärderingsplanen genom klargörande av följande frågor:

- Vilken roll förväntas regionerna spela i utformningen av utvärderingsprocessen? Uppföljningsfrågor om ansvarsområden och uppgifter skulle kunna omfatta följande:
 - Vilken roll kommer de att ha i utformningen av utvärderingsplanen och valet av ämnesområden för utvärdering?
 - Vilken roll kommer de att ha i tillhandahållandet av uppgifter kopplade till utvärderingen?
 - Vilken roll kommer de att ha i integreringen av utvärderingsresultaten?
 - Behöver regionerna hjälp med att kontakta vissa aktörer?
- Vilka specifika aktörer (som medverkar i genomförandet av den strategiska GJP-planen i varje region) förväntas delta i utvärderingsprocessen och på vilket sätt, och vilka mekanismer förväntas stödja samverkan?
- Vilka av de aktörer som medverkar i utvärderingsprocessen kommer att behöva kontaktas av regionerna?
- Hur kommer de regionala aktörernas utvärderingskapacitet att stärkas? I vilken konkret kapacitetsuppbyggande verksamhet bör regionala aktörer delta?

Vägledande beskrivning av detta avsnitt

1. Identifiering av berörda parter
2. Klassificering av berörda parter (karta över berörda parter)
3. Användning av kartläggningen av berörda parter
4. Berörda parter behov av kapacitetsuppbyggnad

3.4 Tidsplan

Vad bör ingå i detta avsnitt av utvärderingsplanen?

Detta avsnitt av utvärderingsplanen bör innehålla en beskrivning av utvärderingarnas viktigaste delmål och en preliminär tidsram för utvärderingar och studier till stöd för utvärdering, inklusive motiveringen till planering i fråga (dvs. varför de olika valen av tidsplan gjorts). Det kan omfatta följande:

- Förteckning över utvärderingar för att bedöma hur den strategiska GJP-planen har bidragit till den gemensamma jordbrukspolitikens mål samt preliminär tidsplan.
- Förteckning över utvärderingar för att bedöma särskilda ämnesområden samt preliminär tidsplan (observera att varje medlemsland kan välja de särskilda ämnesområden som de finner relevanta⁴³).
- Förteckning över stödjande studier och annan forsknings- och analysverksamhet för utvärdering.
- Förteckning över annan utvärderingsverksamhet och tidsplaner för dessa (t.ex. kapacitetsuppbyggnad, utveckling av övervakningssystem osv.).
- Färdplan för utvärderingar (som samlar ovanstående punkter).

I dessa riktlinjer föreslås ytterligare innehåll i avsnittet om tidsplan, vilket anges i tabellen nedan.

Tabell 5 – Förslag till innehåll i avsnitt 4 i utvärderingsplanen

Minimikrav för innehåll ⁴⁴	Ytterligare innehåll	Motivering
Preliminär planering av utvärderingar och studier till stöd för utvärdering Motivering av val	Färdplan för utvärderingar	En färdplan med tidsramar och tidsfrister ger en fullständig bild av vilken utvärderingsverksamhet som ska genomföra och när, vilket innebär en bättre tidsplan. Ta med alla typer av utvärderingsverksamhet: utvärderingar/studier till stöd för utvärderingar, kapacitetsuppbyggnad, utveckling av övervakningssystem. Det sistnämnda är relevant för planeringen av vilka uppgifter som krävs för utvärderingarna. Ta hänsyn till eventuella tidsrisker. Den övergripande utvärderingsramen kan ha i åtanke under fastställandet av viktiga delmål.
Kopplingar mellan detta och andra avsnitt i utvärderingsplanen		
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Avsnitt 1 – Mål och behov</u>: ämnesområdena för utvärdering och annan verksamhet kommer att ligga till grund för utarbetandet av tidsplanen. Dessa ska identifieras i avsnitt 1 i utvärderingsplanen och på grundval 		

⁴³ Punkt 4 b i bilaga II till förordning (EU) 2022/1475.

⁴⁴ Punkt 4 i bilaga II till förordning (EU) 2022/1475

av det valda tillvägagångssättet (en mer strategisk eller mer detaljerad utvärderingsplan) kommer den preliminära tidsplanen för dessa att anges i tidsplanen.

- Avsnitt 2 – Styrning och samordning är ett övergripande inslag eftersom vissa styrande organ/aktörer som ansvarar för samordning/genomförande av utvärderingsverksamhet kan behöva medverka i utarbetandet av tidsplanen.
- Avsnitt 5 – Data- och informationskrav kommer också att ligga till grund för en del av utvärderingsverksamheten, och därför måste all verksamhet för att förbereda/samla in data också beaktas i tidsplanen.
- Avsnitt 7 – Resurser, tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad: de resurser som finns tillgängliga för utvärderingar (personrelaterade, ekonomiska, tekniska) kommer också att avgöra utvärderingsverksamhetens ambitionsnivå och återspeglas i tidsplanen. Om till exempel it- eller kapacitetsuppbyggnadsverksamhet krävs bör denna planeras in i en preliminär tidsplan.

Viktiga begrepp

Preliminär planering av utvärderingar och studier till stöd för utvärdering som ska utföras under programplaneringscykeln, samt motivering till de val som gjorts, inklusive

- utvärderingar som ska utföras under genomförandet av den strategiska GJP-planen för att bedöma hur den strategiska GJP-planen bidrar till den gemensamma jordbrukspolitikens mål,**
- utvärderingar för att bedöma de särskilda ämnesområden som avses i artikel 2 d i genomförandeförordningen,**
- stödjande studier och annan forsknings- och analysverksamhet för utvärderingar.**

Preliminär planering av utvärderingar: Detta avser en preliminär tidsplan som bör visa den förväntade varaktigheten för alla processer samt när dessa inleds och avslutas. Tidsplanen är "preliminär" för att möjliggöra flexibilitet, med tanke på genomförandeperiodens längd. Detta kan innebära årliga översyner/anpassningar av tidsplanen.

Planeringen kräver planering bakåt i tiden (med början i processens sista steg) för att säkerställa att resultaten kommer att vara tillgängliga i tid. Därför kan medlemsländerna behöva fastställa delmål för utvärderingen, under genomförandet och i efterhand. Även om tidpunkten för efterhandsutvärderingen anges i förordningen⁴⁵ är det när det gäller utvärderingarna under genomförandeperioden upp till medlemslandet att besluta om vad och när sådana utvärderingar ska genomföras.

Dessutom måste utvärderingsplanen innehålla en **motivering till de val som gjorts**, vilket innebär att medlemsländerna bör förklara huruvida utvärderingarna, inbegripet planerade stödjande studier, bygger på utvärderingsplanens behov och mål, interventionslogiken för den strategiska GJP-planen och det förväntade genomförandet. Detta kommer att säkerställa att minimikraven uppfylls, t.ex. att alla specifika

⁴⁵ Artikel 140.6 i förordning (EU) 2021/2115.

mål minst bedöms minst en gång under genomförandeperioden. Dessutom kommer detta att säkerställa att all utvärderingsverksamhet genomförs vid rätt tidpunkt för att fånga upp de faktiska effekterna.

Bedömningen av **den strategiska GJP-planens bidrag till den gemensamma jordbrukspolitikens mål** bör följa interventionslogiken för den strategiska GJP-planen och fokusera på a) varje specifikt mål som ingår i planen eller b) övergripande utvärderingar som omfattar flera mål, samtidigt som en motivering ges till varför ett mål inte utvärderas under genomförandeperioden⁴⁶.

Vid **bedömningen av särskilda ämnesområden** bör hänsyn tas till både utvärderingsbehoven och interventionslogiken för de strategiska GJP-planerna⁴⁷. I förordningen föreslås ämnesområden såsom miljö- och klimatarkitekturen, mervärdet med Leader, nationella GJP-nätverk och kunskaps- och innovationssystemet inom jordbruket (Akis).

Stödjande studier och annan forsknings- och analysverksamhet avser arbete till stöd för utvärderingar (t.ex. en studie för att identifiera uppgiftsluckor, en studie för att analysera eller utveckla utvärderingsmetoder, en studie om övervakning av miljöpåverkan) men som inte är utvärderingar.

Viktiga frågor

- Hur skulle utvärderingen av specifika mål, särskilda ämnesområden och studier till stöd för utvärdering organiseras över tid med beaktande av interventionslogiken för och de förväntade resultaten av den strategiska GJP-planen?
- Vilka är utvärderingens viktigaste delmål, också med tanke på den framtida programperioden?
- Vad bör övervägas när man utarbetar en färdplan för utvärderingsplanen?
- Färdplanen kan ge en användbar översikt över vad som bör utvärderas och när. Specifika delfrågor kan omfatta följande:
 - Vilken utvärderingsverksamhet skulle organiseras och när?
 - Vilken typ av förberedande åtgärder (t.ex. framtagande av utvärderingsfrågor, datapreparering, metodutveckling, inledande av anbudsförfaranden) krävs för att möjliggöra den planerade utvärderingsverksamheten?
 - När bör man börja förbereda och inleda större anbudsförfaranden och annat förberedande arbete?
- Vilka är de största utmaningarna eller riskerna i samband med tidsplanen?
- Hur kommer den preliminära tidsplanen att finjusteras (t.ex. strategisk utvärderingsplan, flerårig arbetsplan, årlig handlingsplan) och följas upp under programperioden?
- Vilka är lärdomarna från den föregående perioden när det gäller utvärderingarnas tidsplanering?

⁴⁶ Artikel 2 a i förordning (EU) 2022/1475.

⁴⁷ Artikel 2 d i förordning (EU) 2022/1475.

Territoriella aspekter

- Beakta, i förekommande fall, eventuella tidsfrister som regionerna har för att lämna information/data eller andra uppgifter som krävs för att genomföra utvärderingarna på nationell nivå.
- Samordning mellan aktörer på regional och nationell nivå är avgörande för att säkerställa samstämmighet och komplementaritet mellan de båda nivåerna, t.ex. att viss information kan skickas från regional till nationell nivå och sammanställas och analyseras i tid, och att förfarandet är tydligt beskrivet och kartlagt i förväg.
- Det är också nödvändigt att se till att vissa rekommendationer eller slutsatser från utvärderingarna på lämpligt sätt kan integreras av regionerna i interventioner som planeras/förvaltas på regional nivå.

Vägledande beskrivning av detta avsnitt

1. Förteckning över utvärderingar för att bedöma den strategiska GJP-planens bidrag till den gemensamma jordbrukspolitikens mål samt preliminär tidsplan
2. Förteckning över utvärderingar för att bedöma särskilda ämnesområden samt preliminär tidsplan
3. Förteckning över stödjande studier och annan forsknings- och analysverksamhet för utvärdering samt preliminär tidsplan
4. Förteckning över övrig utvärderingsverksamhet och tidsplaner för denna (t.ex. kapacitetsuppbyggnad, utveckling av övervakningssystem osv.)
5. Tidsplan och färdplan för utvärderingar (som samlar ovanstående punkter)

3.5 Data och information

Vad bör ingå i detta avsnitt av utvärderingsplanen?

I detta avsnitt av utvärderingsplanen bör det finnas en analys (analysen ska fördjupas inom ramen för varje specifik utvärdering) av vilken information som kommer att finnas tillgänglig i övervakningssystemet och vilken information som behöver kompletteras genom utvärderingsverksamhet för att på lämpligt sätt tillgodose utvärderingsbehoven. I avsnittet bör det visas att alla nödvändiga förfaranden och åtgärder har analyserats och planerats för att säkerställa att systemen för inhämtande av information för lämplig övervakning och utvärdering upprättas i tid.

Helst bör alla nödvändiga data och uppgifter (inklusive fältmätningar, kvalitativa data från undersökningar, intervjuer osv.) föras in i övervakningssystemet redan i ett tidigt skede av genomförandet för att bidra till alla planerade utvärderingar.

I dessa riktlinjer föreslås ytterligare innehåll i avsnittet om data och information, vilket visas i tabellen nedan.

Tabell 6 – Förslag till innehåll i avsnitt 5 i utvärderingsplanen

Minimikrav för innehåll ⁴⁸	Ytterligare innehåll	Motivering
Beskrivning av arrangemangen för att säkerställa tillgång till uppgifter för övervakning och utvärdering De viktigaste uppgiftskällorna Institutionella arrangemang för tillhandahållande av uppgifter Arrangemang för kontroll av uppgifternas kvalitet Uppgiftsluckor och åtgärder för	En allmän utvärderingsram för att identifiera uppgiftsluckor, med preliminära <ul style="list-style-type: none"> • utvärderingsfrågor och framgångsfaktorer • indikatorer • uppgiftskällor 	Utvärderingsramen är ett verktyg som på ett systematiskt sätt kan samla alla nödvändiga och potentiella indikatorer och uppgiftskällor för att bidra till att identifiera uppgiftsbehov och uppgiftsluckor, åtminstone när det gäller prestations-, övervaknings- och utvärderingsramens indikatorer, inbegripet de effektindikatorer som behöver nettas ut, och som förtecknas i bilaga III till förordning (EU) 2022/1475. Utvärderingar ska baseras på indikatorer för output, resultat, effekt och kontext – artikel 6.1 Övriga indikatorer och kvalitativ och kvantitativ information får också användas – artikel 6.2.
	Utbildning av aktörer i datahanteringssystem, vid behov	Det kan behövas särskilda utbildningstillfällen för att bygga upp kapaciteten hos aktörer som arbetar med datahantering, med tanke på den nya datatypologin (den nya GJP-arkitekturen).

⁴⁸ Punkt 5 i bilaga II till förordning (EU) 2022/1475

att hantera dessa		
<p>Kopplingar mellan detta och andra avsnitt i utvärderingsplanen</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Avsnitt 1 – Mål och behov</u>: ämnesområdena för utvärdering och utvärderingsverksamheten, särskilt de specifika mål och ämnesområden som ska utvärderas, kommer att ligga till grund för data- och informationsarrangemangen för att säkerställa tillgången till uppgifter. • <u>Avsnitten 2 och 3 – Styrning och kartläggning av berörda parter</u>: vissa berörda parter, som identifierats under kartläggningen eller som medverkar i styrningen, kommer att ha en roll i data- och informationsarrangemangen. Till exempel kommer vissa berörda parter att vara dataleverantörer. • <u>Avsnitt 4 – Tidsplan</u>: data- och informationsarrangemang måste beaktas i utvärderingsplanens tidsplan. Till exempel behöver inrättande av ett elektroniskt system för datainsamling planeras. • <u>Avsnitt 7 – Resurser, tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad</u>: data- och informationsbehov bör också beaktas vid planeringen av de resurser som krävs för övervakning och utvärdering samt eventuell kapacitetsuppbyggnad som krävs för att förbättra kompetensen när det gäller insamling och hantering av data. 		

Viktiga begrepp

En kort beskrivning av de arrangemang som avses i artikel 7.2 för att säkerställa tillgång till uppgifter för övervakning och utvärdering, inklusive identifiering av de viktigaste uppgiftskällor som ska användas, institutionella arrangemang för tillhandahållande av uppgifter och arrangemang för kontroll av uppgifternas kvalitet. Detta avsnitt bör också innehålla information om uppgiftsluckor och åtgärder för att hantera dessa, inklusive genom att ha datasystem i drift i tid.

Tillgång till uppgifter: detta avser den data och information som krävs för utvärderingar och som bör finnas tillgänglig i tid och på den detaljnivå (nationell, regional, lokal) och i det format som krävs. Här är det viktigt att identifiera de **viktigaste uppgiftskällorna**, som kan inbegripa nationella eller regionala statistiska enheter, forskningscentrum, företag och andra dataleverantörer.

Institutionella arrangemang: dessa avser de arrangemang som medlemsländerna ska ingå med dataleverantörer, inbegripet arrangemang för kontroll av uppgifternas kvalitet. Institutionella arrangemang och arrangemang för kontroll av uppgifternas kvalitet ska ta hänsyn till det relevanta territoriella tillämpningsområdet för utvärderingarna och omfatta statistisk användning av data från administrativa register⁴⁹.

Uppgiftsluckor: dessa har tidigare utgjort en ganska vanligt förekommande flaskhals. De uppkommer på grund av bristen på relevanta uppgiftskällor, harmonisering av befintliga uppgiftskällor och datainsamlingsmetoder, otillräckliga uppgifter för att utföra tidsserieanalyser samt begränsat eller

⁴⁹ Artikel 7.2 i genomförandeförordningen.

försenat genomförande av vissa interventioner osv. Utvärderingsplanen bör innehålla åtgärder för att hantera sådana luckor. En viktig åtgärd i detta avseende är att säkerställa att det inrättats **datasystem** med den konfiguration som krävs och som kan tas i drift i tid. Lärdomarna från den föregående programperioden är mycket relevanta i detta avseende.

Viktiga frågor

- Vilka uppgifter krävs för olika utvärderingar (uppgifter om värdena för gemensamma och övriga indikatorer, annan kvantitativ och kvalitativ information osv.)?
- Vilka uppgiftskällor finns tillgängliga och vilka ytterligare källor behövs?
- Vilka uppgiftsluckor måste beaktas?
- Vilka metodfrågor är de viktigaste att behandla för att åtgärda uppgiftsluckor?
- Hur bedöms tillgången till uppgifter mot bakgrund av tidigare erfarenheter?
- Vilka datasystem har redan inrättats och hur kan de anpassas/omarbetas?
- Vilka villkor och eventuella rättsliga krav gäller för åtkomst till begränsade uppgifter?
- Vilka arrangemang behövs för att säkerställa att utvärderare kan få åtkomst till de uppgifter som krävs för utvärderingarna?
- Hur kommer tydliga och gemensamma definitioner hos olika berörda parter/dataleverantörer att säkerställas vid uppgiftsinsamlingen?
- Vilka resurser behövs (ekonomiska, tekniska, personalrelaterade osv.) för att samla in uppgifterna?

Territoriella aspekter

Institutionella arrangemang och arrangemang för kontroll av uppgifternas kvalitet ska ta hänsyn till det territoriella tillämpningsområde som är relevant för utvärderingarna och omfatta statistisk användning av data från administrativa register⁵⁰. Följande konkreta punkter ska beaktas:

- Överenskommelser med regionala myndigheter om tillhandahållande av information. Det är också relevant att internt, i varje region, ingå eventuella överenskommelser med andra aktörer som är verksamma på regional nivå för att erhålla information.
- För att informationen ska kunna aggregeras i tid är det viktigt att ge regionerna konkreta riktlinjer som möjliggör ett enhetligt och samtidigt tillhandahållande av uppgifter/information.
- Vid behov ska den information som samlas in lätt kunna delas upp efter territoriell/regional nivå.
- Det är relevant att beakta och analysera regionernas roll både som leverantörer och potentiella användare.

⁵⁰ Artikel 7.2 i förordning (EU) 2022/1475.

Vägledande beskrivning av detta avsnitt

1. Förfaranden och mekanismer för övervakning
2. Uppgiftsbehov och uppgiftskällor för utvärderingar
3. Dataarrangemang
4. Uppgiftsluckor och åtgärder för att hantera dessa
5. Behov av kapacitetsuppbyggnad

3.6 Kommunikation och uppföljning

Vad bör ingå i detta avsnitt av utvärderingsplanen?

Detta avsnitt av utvärderingsplanen bör innehålla en beskrivning av strategier och verktyg för kommunikation och uppföljning utifrån lärdomar från tidigare programperioder samt fastställande av minimistandarder för kommunikation och uppföljning av utvärderingsresultat. I dessa riktlinjer föreslås ytterligare innehåll i avsnittet om data och information, vilket visas i tabellen nedan.

Tabell 7 – Förslag till innehåll i avsnitt 6 i utvärderingsplanen

Minimikrav för innehåll ⁵¹	Ytterligare innehåll	Motivering
Beskrivning av kanaler/mekanismer för spridning av iakttagelser från utvärderingarna till målgrupper	Beskrivning av kommunikationsplanen	Det bör utöver en plan för spridning också finnas en övergripande kommunikationsplan.
Beskrivning av mekanismerna för uppföljning och användning av utvärderingsresultat	Målen med att informera om iakttagelser från utvärderingar	Detta bör vara en integrerad del av alla kommunikationsprocesser.
	De nationella GJP-nätverkens roll	GJP-nätverken är en viktig kanal för kommunikation och informationsspridning, och det kan vara värt att ge en mer detaljerad beskrivning av deras roll.
	Övervakningskommitténs roll	Övervakningskommittén spelar en viktig roll när det gäller att granska framstegen med att följa upp iakttagelser från utvärderingar, inklusive rekommendationer.

Kopplingar mellan detta och andra avsnitt i utvärderingsplanen

- Avsnitt 1 – Mål och behov: resultaten av utvärderingar (ämnesområden och utvärderingsverksamhet) kommer att meddelas och rekommendationer följas upp.
- Avsnitt 2 – Styrning och samordning: aktörer/organ som medverkar i förvaltningsstrukturer kommer att bidra till utformningen och genomförandet av kommunikation och uppföljning av kanaler och verksamheter.
- Avsnitt 3 – Kartläggning av berörda parter: vissa berörda parter kommer att ha en särskild roll när det gäller kommunikation och/eller uppföljningen av iakttagelser från utvärderingar.
- Avsnitt 4 – Tidsplan: kommunikations- och uppföljningsverksamheten måste tas med i utvärderingsplanens tidsplan.

⁵¹ Punkt 6 i bilaga II till förordning (EU) 2022/1475.

Viktiga begrepp

En beskrivning av hur iakttagelser från utvärderingarna kommer att spridas till målgrupper, inklusive en beskrivning av de mekanismer som inrättats för att följa upp och använda utvärderingsresultat.

Iakttagelser från utvärderingar: utvärderingsresultaten, inklusive slutsatser och rekommendationer, bör baseras på tillförlitliga bevis. De kan sedan användas av målgrupperna för olika ändamål, t.ex. för att förbättra genomförandet (förvaltare av strategiska GJP-planer), planera den framtida politiken (beslutsfattare), öka medvetenheten om politikens resultat (allmänheten).

Kommunikation: kommunikationen säkerställer att iakttagelser från utvärderingarna (vad?) meddelas till rätt mottagare (vem?) i rätt format (hur?) och vid rätt tidpunkt (när?).

Målgrupper: dessa består av utvärderingsaktörer på EU-nivå och nationell och regional nivå, såsom beslutsfattare, utvärderare, forskare, stödmottagare och allmänheten.

Inrättade mekanismer: dessa avser de informationskanaler, dvs. de sätt (t.ex. e-post, internet, intranät, nyhetsbrev, evenemang) utvärderingsresultaten sprids på.

Uppföljning av utvärderingsresultat: uppföljning kan utföras genom olika mekanismer (t.ex. handlingsplaner, seminarier, workshoppar, kommittéer, kunskapsförmedling⁵²) för att bidra med lärdomar och rekommendationer från utvärderingarna till genomförandet av den strategiska GJP-planen och den politiska beslutsprocessen, inbegripet utformningen av den framtida politiken. Det främsta syftet med alla utvärderingar är att den kunskap som utvärderingarna ger upphov till används, och denna kunskapsanvändning bör fortsatt analyseras på systematiskt sätt samt delas. Granskning av framstegen med uppföljningen av iakttagelser från utvärderingarna är en av övervakningskommitténs uppgifter⁵³.

Viktiga frågor

När det gäller kommunikation:

- Vilka kommunikationsbehov finns i medlemsländerna?
- Hur förmedlar man utvärderingsresultaten och når ut till berörda parter på bästa sätt?
- Vilka informationskanaler bör övervägas?

När det gäller målgrupperna:

⁵² Begreppet "kunskapsförmedling" beskrivs väl i *Evaluation matters – The evaluation policy for European union development co-operation* (<https://op.europa.eu/s/w7MN>). "Kunskapsförmedling" är ett konkret steg i processen att informera om iakttagelser. Det innebär att man använder sig av kunskap på ett sätt som leder till förändring. Utvärderingsledaren ansvarar för att detta sker. Huvudanvändare är dock de som är bäst lämpade att sprida uppgifter och iakttagelser från utvärderingen. Utvärderingsledaren hjälper huvudanvändare att utarbeta en handlingsplan för hur de avser att göra detta. Det kan omfatta följande:

- Identifiera möjligheter i den interna planeringscykeln för när utvärdering bör användas i beslutsfattande, och vem som kommer att ansvara för detta arbete,
- Identifiera externa möjligheter att använda bevis och iakttagelser från utvärderingen för att bidra till förändring.
- Metautvärderingar (systematisk sammanfattning av utvärderingar) för att samla grundkunskap om liknande ämnen.

⁵³ Artikel 124.3 d i förordning (EU) 2021/2115.

- Vilka är målgrupperna (relevanta berörda parter) för utvärderingar i allmänhet samt för resultaten från varje specifik utvärdering?

När det gäller roller:

- Vilken roll har övervakningskommittén i kommunikations- och uppföljningsprocessen?
- Vilken roll har det nationella GJP-nätverket i kommunikations- och uppföljningsprocessen?
- Vilka roller har den förvaltande myndigheten, det utbetalande organet, interventionsledare, regionala förvaltningar osv. i detta sammanhang?
- Vilka andra strukturer kan användas för att förmedla utvärderingsresultat (arbetsgrupper, nätverk osv.)?

När det gäller uppföljning:

- Hur följer man upp hur utvärderingens resultat och rekommendationer har använts?
- Hur säkerställer man att utvärderingsresultaten förbättrar programgenomförandet?

Territoriella aspekter

- Det är mycket viktigt att utvärderingsresultaten kan användas av regionerna och integreras i beslutsfattande om alla interventioner som utarbetas/omarbetas och förvaltas på regional nivå.
- Utvärderingarna bör också syfta till att nå allmänna slutsatser som är relevanta för de olika regionerna. I detta syfte kan vissa utvärderingar på nationell nivå inbegripa fallstudier som gör det möjligt att dra slutsatser på regional nivå. För vissa metoder kan det vara ett bra alternativ att tillhandahålla resultat på nationell och regional nivå (t.ex. en homogen undersökning som kan analyseras individuellt för varje region).
- Dessutom är det relevant att inkludera mekanismer för att ta upp/diskutera utvärderingsresultat och deras konsekvenser på regional nivå med regionala myndigheter.

Vägledande beskrivning av detta avsnitt

1. Tillvägagångssätt och lärdomar från tidigare programperioder
2. Målen med att informera om iakttagelser från utvärderingar
3. Övergripande kommunikationsplan, inklusive kommunikationskanaler och målgrupper
4. Uppföljningsmetod för att säkerställa att utvärderingsrekommendationer genomförs och utvärderingsresultat används

3.7 Resurser, tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad

Vad bör ingå i detta avsnitt av utvärderingsplanen?

Detta avsnitt av utvärderingsplanen bör innehålla en beskrivning av de resurser som krävs för att genomföra planen samt eventuellt tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad. Innehållet i detta avsnitt bör säkerställa att det finns tillräcklig kapacitet, i vid bemärkelse, för att genomföra utvärderingsplanen.

Tabell 8 – Förslag till innehåll i avsnitt 7 i utvärderingsplanen

Minimikrav för innehåll ⁵⁴	Ytterligare innehåll	Motivering
Beskrivning av resurser (personalrelaterade, ekonomiska och tekniska, inklusive it)	Strukturerad plan för lokala aktionsgruppers kapacitetsuppbyggnad, för utvärdering av lokala utvecklingsstrategier	De lokala aktionsgrupperna har förbättrat sin utvärderingskultur, men erfarenheterna från 2014–2020 visar att det fortfarande finns behov, särskilt när det gäller utvärderingsramar och utvärderingsmetoder ⁵⁵ .
Beskrivning av genomförandestödet: stödbehov hos berörda parter och förvaltningar (på nationell, regional och lokal nivå, inklusive lokala aktionsgrupper), tekniskt stöd, riktlinjer, kapacitetsuppbyggnad		Att ha en särskild plan för kapacitetsuppbyggnad bidrar också till att stärka de lokala aktionsgruppernas utvärderingsarbete.
<p>Kopplingar mellan detta och andra avsnitt i utvärderingsplanen</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Avsnitt 1 – Mål och behov</u>: resursplaneringen bör ta hänsyn till de planerade ämnesområdena för utvärdering och utvärderingsverksamheter. • <u>Avsnitt 4 – Tidsplan</u>: allt tekniskt stöd och all kapacitetsuppbyggnadsverksamhet måste ingå i tidsplanen. • <u>Avsnitt 2 och 3 – Styrning och samordning/kartläggning av berörda parter</u>: aktörer/organ/strukturer som medverkar i styrningen samt andra berörda parter kommer att ha kapacitetsuppbyggnadsbehov som bör beaktas. 		

⁵⁴ Punkt 7 i bilaga II och artikel 7.3 och 7.4 i förordning (EU) 2022/1475

⁵⁵ Olika typer av kapacitetsuppbyggnad vid helpdesken för utvärdering stöder denna slutsats, t.ex.

https://enrd.ec.europa.eu/sites/default/files/evaluation_publications/fs-026-it-lags.pdf och "[Evaluation support study on the impact of LEADER on balanced territorial development](#)".

Viktiga begrepp

En beskrivning av de resurser som krävs och planeras för att genomföra utvärderingsplanen, inklusive information om den administrativa kapaciteten, data, finansiella medel och it-behov.

En beskrivning av genomförandet av det programstöd som avses i artikel 7.3 och 7.4 i denna förordning, inklusive tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad som utförts för att säkerställa att utvärderingsplanen kan genomföras fullt ut samt planerat stöd till lokala aktionsgrupper för utvärdering av de lokala utvecklingsstrategierna.

Resurser: detta avser de ekonomiska, tekniska och personalrelaterade resurser som krävs för att genomföra utvärderingsplanen. Tekniska resurser omfattar till exempel datasystem, databaser, it-verktyg osv.

Tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad: detta avser den kompetens och det externa stöd (t.ex. analys, verktyg, riktlinjer) som krävs för att genomföra utvärderingsplanen. Det kan röra sig om tekniska färdigheter, it-kunskaper och metodologiska och/eller analytiska färdigheter. Stöd och kapacitetsuppbyggnad ska erbjudas efter identifiering av stödbehoven hos berörda parter och förvaltningar som deltar i utvärderingarna av strategiska GJP-planer på nationell, regional och lokal nivå, inbegripet lokala aktionsgrupper⁵⁶. Stöd kan ges i form av utbildning, riktlinjer och annan relevant kapacitetsuppbyggande verksamhet som erbjuds av eller i samarbete med det nationella GJP-nätverket⁵⁷. I denna verksamhet bör hänsyn tas till institutionernas och de berörda parternas olika kapacitet på området övervakning och utvärdering⁵⁸. Samtidigt bidrar kapacitetsuppbyggnad avseende utvärdering också till att öka medvetenheten om vikten av utvärdering och uppbyggnad av utvärderingskultur.

Viktiga frågor

- Finns det relevanta resurser (personalrelaterade, ekonomiska och tekniska) tillgängliga för genomförandet av utvärderingsplanen?
- Hur kan relevanta resurser erhållas vid behov?
- Vilka är kapacitetsuppbyggnadsbehoven för genomförandet av utvärderingsplanen och hur kan de identifieras under genomförandeperioden?
- Vilka former av stöd och kapacitetsuppbyggnad avseende utvärderingar är de mest relevanta för vilka institutioner och berörda parter?
- Hur bör man planera och genomföra kapacitetsuppbyggnad på nationell, regional och lokal nivå, även för lokala aktionsgrupper?
- Vilken är den tillgängliga budgeten för de olika utvärderingsverksamheterna?

⁵⁶ Artikel 7.3 i förordning (EU) 2022/1475.

⁵⁷ Artikel 7.4 i förordning (EU) 2022/1475.

⁵⁸ Artikel 7.3 i förordning (EU) 2022/1475.

Territoriella aspekter

- Beroende på regionernas roll i genomförandet av utvärderingsplanen är det viktigt att se till att de har de ekonomiska och tekniska resurser som krävs.
- Det är nödvändigt att överväga utbildning och andra stödåtgärder som garanterar att regionerna på lämpligt sätt deltar i utvärderingsprocessen.

Vägledande beskrivning av detta avsnitt

1. Resurser som krävs för att genomföra utvärderingsplanen (ekonomiska och personal-, data- och it-relaterade)
2. Tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad (förteckning, innehåll, tidsplan)
3. Strukturerad plan för kapacitetsuppbyggnad för lokala aktionsgrupper

BILAGA – DEFINITIONER AV UTVÄRDERINGSKRITERIERNA

De definitioner som används för utvärderingskriterierna är de som presenteras i verktyg nr 47 i verktygslådan för bättre lagstiftning⁵⁹ och sammanfattas i följande ruta.

Ruta 1 – Definitioner som används för utvärderingskriterierna

ÄNDAMÅLSENLIGHET

Analysen av ändamålsenligheten syftar till att avgöra EU-åtgärdernas ändamålsenlighet när det gäller att uppnå målen eller delmålen. Utvärderingen bör ligga till grund för a) ett yttrande om de framsteg som gjorts hittills och b) EU-åtgärdernas roll i genomförandet av de förändringar som observerats. Analysen av ändamålsenligheten bör också noga titta på nyttan med EU:s interventioner eftersom de kommer olika berörda parter till del (Bättre lagstiftning, verktyg nr 47, s. 403).

Det finns två nivåer som ska beaktas i fråga om ändamålsenlighet: a) operativ ändamålsenlighet, där framstegen med att uppnå den gemensamma jordbrukspolitikens specifika mål bedöms på grundval av målvärdena för resultatindikatorer, och b) effekter, där framstegen med att uppnå den gemensamma jordbrukspolitikens allmänna och specifika mål bedöms på grundval av effektindikatorer.

EFFEKTIVITET

Effektivitet avser de resurser som används i en intervention i relation till de förändringar som interventionen ger upphov till. Effektivitetsanalysen bör titta noga på EU-interventionernas kostnader för olika berörda parter. Effektivitetsanalysen bör också jämföra de identifierade kostnaderna med den nytta som identifierats utifrån ändamålsenlighetskriteriet samt undersöka möjligheterna till förenkling och bördeminskning. (Bättre lagstiftning, verktyg nr 47, s. 404–405)

RELEVANS

Relevansen utgår från förhållandet mellan behov och problem vid tidpunkten för inrättandet av interventionen och under dess genomförande. Man bör också titta på förhållandet mellan nuvarande och framtida behov och problem i EU och interventionens mål. (Bättre lagstiftning, verktyg nr 47, s. 407).

SAMSTÄMMIGHET

Utvärderingen av samstämmigheten innebär att man tittar på hur väl (eller inte) olika interventioner, EU-politik/internationell politik eller nationella/regionala/lokala politiska inslag fungerar tillsammans. Kontrollen av "intern" samstämmighet innebär att man tittar på hur de olika delarna i samma EU-intervention verkar tillsammans för att uppnå dess mål. Kontrollen av "extern" samstämmighet innebär att liknande kontroller kan utföras i förhållande till andra ("externa") interventioner, på olika nivåer. Eventuellt kan en analys av samstämmigheten innebära en kontroll av huruvida interventionerna är förenliga med målen i den europeiska gröna given, eller huruvida interventionen är förenlig med de övergripande miljömålen (såsom klimatlagen) eller annan miljöpolitik. (Bättre lagstiftning, verktyg nr 47, s. 408).

MERVÄRDE FÖR UNIONEN

Mervärdet för EU bygger på de förändringar som beror på EU-interventioner och som går utöver vad som rimligen kunde ha förväntats av medlemsländernas nationella åtgärder. Enligt subsidiaritetsprincipen (artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen), och på områden där icke-exklusiv befogenhet råder, bör EU endast agera när målen kan uppnås på ett bättre sätt genom unionsåtgärder än genom åtgärder från medlemsländernas sida. (Bättre lagstiftning, verktyg nr 47, s. 409).

⁵⁹ [Verktygslådan för bättre lagstiftning – kapitel 6 \(europa.eu\)](#).

European Evaluation Helpdesk for the CAP

Rue Belliard 12,
1040 Brussels, Belgium
+32 2 808 10 24

evaluation@eucapnetwork.eu

https://eu-cap-network.ec.europa.eu/index_en

Funded by
the European Union